



Aihe: EU:n alueelle saapuvien lasten suojeleminen, EU:n oikeus- ja sisäasiainneuvoston kokous

Helsinki, 12.6.2015

Hyvä sisäministeri Petteri Orpo,

EU:n oikeus- ja sisäasiainneuvoston tapaaminen järjestetään 15.–16.6. Kehotamme teitä tukemaan ja vahvistamaan ehdotuksia, jotka koskevat EU:n alueelle pyrkivien, suojelua tarvitsevien pakolaisten siirtoa ja uudelleensijoitusta sekä tukemaan muiden laillisten ja turvallisten reittien luomista pakolaisille.

Pelastakaa Lasten mielestä Euroopan komission ehdotus perustaa EU:n laajuinen siirto- ja uudelleensijoitusohjelma on myönteinen askel oikeaan suuntaan. Kuluvaan vuoden tammikuun ja toukokuun 19. päivän välillä pelkästään Italian rannikolle saapui 36 613 siirtolaista, joista 3 267 lapsia. Näistä lapsista 2 092 saapui yksin. Välimeren yli Etelä-Eurooppaan tulevien ihmisten määrä kasvaa yhä. Siksi 40 000:n Italiaan ja Kreikkaan saapuneen kansainvälistä suojelua tarvitsevan ihmisen hätäsijoitus on paljon vähemmän kuin tarvitaan, jotta voitaisiin varmistaa haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten, mukaan lukien lasten, suojelu ja ehkäistä heidän turvautumisensa salakuljettajien ja ihmiskauppioiden rikollisverkostoihin.

YK:n pakolaisvaltuutetun mukaan vuonna 2014 kodeistaan paenneiden ihmisten määrä nousi maailmanlaajuisesti yli 50 miljoonaan ensimmäistä kertaa sitten toisen maailmansodan. Vuoden 2015 toukokuuhun mennessä lähes neljä miljoonaa ihmistä oli paennut pelkästään Syyriasta. Määrän uskotaan nousevan 4 270 000 pakolaiseen vuoden lopussa, ja lisäksi maan sisäisiä pakolaisia arvioidaan olevan noin 7,6 miljoonaa. Lapsia on Syyriasta paenneista noin 52,1 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Syyriasta on paennut yhteensä noin kaksi miljoonaa lasta. Heistä yli 142 000 on syntynyt maanpaossa konfliktin alkamisen jälkeen. Pakolaislapset tarvitsevat väkivallan uhrien tavoin erityistä tukea.

EU-maihin jätettyjen turvapaikkahakemusten määrä kasvoi vuosina 2013–2014 noin 44 prosenttia 625 000 henkilöön, joista viidennes oli syyrialaisia. Globaalisti joka toinen maan sisäinen tai kansainvälinen pakolainen on alle 18-vuotias, mikä tarkoittaa, että pakolaislapsia on yhteensä 25 miljoonaa. UNHCR:n arvion mukaan noin 400 000 syyrialaista pakolaista on erityisen haavoittuvassa asemassa ja olisi oikeutettu uudelleensijoitukseen.

Kun otetaan huomioon nämä luvut, Euroopan komission ehdotus 20 000 ylimääräisen kansainvälisen suojelun tarpeessa olevan ihmisen uudelleensijoittamisesta EU-maihin kahden vuoden aikana edustaa vain murto-osaa siitä, mitä konfliktimaat tarvitsevat. ***Tämän vuoksi pyydämme Suomen hallitusta hyväksymään komission ehdotuksen ja vahvistamaan ja laajentamaan uudelleensijoitusohjelmiaan. Kehotamme EU:n jäsenmaita myös tukemaan humanitaarisen vastaanoton ohjelmia sekä muita turvallisia ja laillisia reittejä EU:n alueelle, jotta tuhansien haavoittuvassa asemassa olevien pakolaisten, myös lasten, oikeus hakea kansainvälistä suojelua toteutuisi ilman, että heistä tulee väkivallan, hyväksikäytön tai riiston uhreja tai että he joutuvat riskeeraamaan henkensä meren ylityksen kaltaisilla vaarallisilla matkoilla.***



Muiden keinojen lisäksi suosittelemme myös humanitaarisia viisumeita, joustavuuden lisäämistä perheenyhdistämisprosesseissa, yksityisiä sponsoriohjelmiä sekä opiskelijastipendejä.

Lisäksi EU:n jäsenvaltioiden pitää asettaa ja toteuttaa lasten välittömälle vastaanotolle asianmukaiset normit. Niihin kuuluvat hätäapu, psykososiaalisen ja lainopillisen tiedon ja tuen antaminen sekä lapsen parhaaseen etuun perustuvat arviointimenetelmät, joilla varmistetaan lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin ratkaisut heidän suojelemisekseen ja integroimisekseen isäntämaahan esimerkiksi takaamalla heille tärkeät palvelut. **Alkuperä-, kauttakulku- ja lähtömaiden välisten koordinaatio- ja yhteistyömekanismien**, joissa ovat mukana niin valtiolliset kuin ei-valtiollisetkin toimijat, kuten lapset, nuoret ja heidän yhteisönsä, **on varmistettava, että lapsia suojellaan kaikissa heidän matkansa vaiheissa ja että turvapaikkaa hakevat lapset pääsevät lapsiystävälliseen turvapaikkakäsittelyyn.**

Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston tulevan tapaamisen valossa vetoamme Suomen hallitusta ottamaan myönteisen roolin Euroopan komission ehdotuksen välittömässä hyväksymisessä sekä toteuttamisessa ja ryhtymään erityistoimenpiteisiin yksin tai perheidensä kanssa tulleiden lasten suojelemiseksi. Lisäksi EU:n pitäisi jatkaa keskustelua unionin siirtolaispolitiikan uudistamisesta pitkäaikaisen ja ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan pohjalta.

Euroopan on myös tehtävä enemmän, jotta voitaisiin vaikuttaa tekijöihin, jotka yllyttävät haavoittuvia ihmisiä riskeeraamaan henkensä vaarallisilla matkoilla. Tämä voidaan tehdä vahvistamalla ihmisten tukemista sodista ja konflikteista kärsivissä maissa. Se ei kuitenkaan korvaa sitä velvoitetta, joka Euroopalla on Eurooppaan paenneita ja pakenevia kohtaan. Nykyisen kokoluokan kriisi kynnyksellämme vaatii eurooppalaista solidaarisuutta kaikilla tasoilla: niin lähtö-, kauttakulku- kuin tulomaissakin.

Luotamme siihen, että puolustatte sitä, mikä on oikein, ja kiitämme jo etukäteen huomiostanne.

Ystävällisesti,

Hanna Markkula-Kivisilta
Pääsihteeri
Pelastakaa Lapset